

UCHWAŁA NR XXXIX/61/2017
RADY GMINY SADKI
z dnia 30 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Sadki na lata 2018-2020

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz.1875) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020”, zwany dalej Programem.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. i podlega ogłoszeniu zwyczajowo przyjętym na terenie Gminy Sadki.

PRZEWODNICZĄCA
Radny Gminy
mgr Barbara Gajewska

Uzasadnienie

Do 31 grudnia 2017 roku obowiązuje Uchwała nr III/15/2014 Rady Gminy Sadki z dnia 29 grudnia 2014 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Program ma za zadanie stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
mgr Barbara Gajewska

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY SADKI 2018 -2020

Wprowadzenie

Rodzina to naturalne środowisko wychowawcze dziecka. Prawidłowo przebiegający proces wzrostu i rozwoju pozwala na przygotowanie się do dorosłego życia. Zdarza się jednak, że rodzina nie funkcjonuje prawidłowo, staje się rodziną niewydolną wychowawczo. Wszystkie problemy rodziny jak w soczewce odbijają się w dziecku, w jego zachowaniu, rozwoju emocjonalnym i w procesie socjalizacji. Rodzina, która powinna zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego, staje się rodziną dysfunkcyjną. Zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach programu będą realizowane działania wobec całej rodziny, profilaktyka oraz na osoby i instytucje zobowiązane do wspierania rodziny.

Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 niezbędne są dane demograficzne mieszkańców naszej Gminy jak i o osobach i rodzinach objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach.

Dla potrzeb programu w poniższej tabeli zawarte są dane zawierające informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilości dzieci gminy Sadki umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego.

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Sadki

Tabela 1. Ludność gminy Sadki z podziałem na wiek.

Wiek	2014		Ogółem	2015		Ogółem	2016		Ogółem
	Mężczyzn	Kobiet		Mężczyzn	Kobiet		Mężczyzn	Kobiet	
0-2	142	143	285	136	138	274	136	132	268
3	41	48	89	48	52	100	49	47	96
4-5	112	78	190	96	83	179	92	98	190
6	46	45	91	56	41	97	56	37	93
7	34	42	76	46	45	91	56	42	98
8-12	235	223	458	217	222	439	215	216	431
13-15	154	138	292	151	129	280	148	127	275
16-17	100	115	215	96	117	210	104	136	240
18	55	50	105	57	48	105	43	36	79
19-65	2524	0	2524	2513	0	2513	2489	0	2489
19-60	0	2214	2214	0	2212	2212	0	2202	2202
>65	298	0	298	319	0	319	349	0	349
>60	0	671	671	0	686	686	0	694	694
Ogółem	3741	3767	7508	3735	3773	7508	3737	3767	7504

Źródło: UG Sadki

W kontekście występowania i rozwiązywania problemów społecznych istotna jest struktura wiekowa mieszkańców, która jest przedstawiona w powyższej tabeli.

Porównując liczbę mieszkańców w 2014, 2015 i 2016 należy stwierdzić, że liczba mieszkańców pozostaje na podobnym poziomie. W roku 2014 grupie wiekowej od 0 do 2 lat było 285 dzieci, w 2015 - 274 osób, w 2016r. - 268. W tym przedziale wiekowym mamy do czynienia z tendencją spadkową. Rodzi też się mniej dzieci. Zwiększyła się liczba siedmiolatków 76//91/98.

Tabela 2. Liczba rodzin wg powodów przyznania pomocy w latach 2014- 2016.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem w 2014 (364 rodziny)	% do ogółu rodzin	Liczba rodzin ogółem w 2015 (343 rodziny)	% do ogółu rodzin	Liczba rodzin ogółem w 2016 (413 rodziny)	% do ogółu rodzin
Ubóstwo	200	64,56	141	41,1	132	31,96
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	7	1,92	5	1,45	2	0,48
Potrzeba ochrony macierzyństwa	78	21,42	83	24,19	72	17,43
w tym wielodzietność	49	13,46	46	13,41	38	9,2
Bezrobocie	141	38,73	130	37,9	111	26,87
Niepełnosprawność	79	21,7	71	20,69	74	17,91
Długotrwała lub ciężka choroba	60	16,48	60	17,49	72	17,43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	44	12,08	41	11,95	40	9,68
w tym rodziny niepełne	21	5,76	19	5,53	23	5,56
w tym rodziny wielodzietne	10	2,74	9	2,62	9	2,17
Przemoc w rodzinie	23	6,31	25	7,28	18	4,35
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	28	7,14	24	6,99	23	5,56
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0,54	3	0,87	1	0,24

Źródło: GOPS Sadki

Jednym z częstszych powodów przyznania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Niewydolność wychowawcza ma różne źródła. Jest to bezrobocie rodziców, a co za tym idzie, niskie dochody. Brak aktywności rodziców nie działa wychowawczo na dzieci. Powodem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych są niskie kompetencje wychowawcze, jest również brak umiejętności wychowawczych, które nie zostały wyniesione z domu rodzinnego, nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych przez rodziców. Brak mieszkań, wyjazdy rodziców do pracy za granicę. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej i nie tylko nadużywa się alkoholu, stosuje przemoc, jednak nie są to informacje potwierdzone zawsze dokumentami.

W 2014 roku z pomocy społecznej korzystało 364 rodzin (1274 osób w rodzinach), 2015 - 343 rodzin (1011 osób w rodzinach), a w 2016 roku 413 rodzin (1287 osób w rodzinach).

Liczba osób korzystających z pomocy jest odzwierciedleniem sytuacji na rynku pracy, jak też i kryteriów dochodowych uprawniających do korzystania z pomocy społecznej. Ma tendencję wzrostową. Liczba rodzin, które borykają się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest na podobnym poziomie. Zjawisko przemocy w rodzinie i alkoholizmu jest komponentem problemów społecznych. W związku z Programem 500 PLUS stwierdzić należy, że w systemie pomocy społecznej jest coraz mniej rodzin z dziećmi, którzy otrzymują świadczenia finansowe i rzeczowe. Ale problemy opiekuńczo-wychowawcze pozostają. Posiadanie przez rodzinę środków finansowych nie rozwiąże zawsze wszystkich problemów.

Tabela 3. Zestawienie działań w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Lp.	Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.	2016 r.
1.	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
2.	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta	13	12	13
3.	Liczba rodzin objęta pomocą w formie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi	1	1	1
3.	Liczba osób korzystających z terapii i mediacji	6	12	10
4.	Liczba osób korzystająca z konsultacji i poradnictwa psychologicznego	136	136	141
5.	Koszt działań w zakresie w zakresie wspierania rodziny w zł (asystent rodziny)	28.464	38.998	38.277
6.	Koszt pobytu w pieczy zastępczej w zł	7.329	11.430	22.531
7.	Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej	5	4	6
	Koszty ogółem w zł	35.793	49.438	60.808

Źródło: GOPS Sadki

Z powodu niewydolności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2014 w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 5 dzieci, wsparciem asystenta było objętych 13 rodzin, w 2015 r. było umieszczonych 4 dzieci, asystent pracował z 12 rodzinami. W 2016 r. do pieczy zastępczej trafiło już 6 dzieci, asystent zaś wspierał 13 rodzin. Dane z powyższej tabeli pozwalają stwierdzić,

że rosną koszty na działania z zakresu wspierania rodziny. W roku 2014 było to 35.793 zł, w 2015 roku już 49.438 zł, a w 2016 roku 60.808 zł. Czynnikiem wzrostu kosztów pieczy zastępczej jest liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, jak i przepis prawa, który stanowi, że wydatki na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej w pierwszym roku pobytu to 10%, w drugim 30%, a w trzecim 50% kosztów pobytu. W zakresie wspierania rodziny niezbędna jest szeroko rozumiana profilaktyka, udział asystenta rodziny oraz pomoc w formie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.

Tabela 4. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

Lp.	Wyszczególnienie	Świadczenia rodzinne	Fundusz alimentacyjny
1.	Liczba świadczeń 2014	16.418	1.170
	Kwota w zł	2.451.437	443.812
2.	Liczba świadczeń 2015	16.170	1.152
	Kwota w zł	2.647.112	431.800
3.	Liczba świadczeń 2016	16.715	1.084
	Kwota w zł	3.107.398	409.622

Źródło: GOPS Sadki

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić, że wzrasta liczba świadczeń rodzinnych i kwoty wypłaconych świadczeń. Natomiast w funduszu alimentacyjnym systematycznie spada liczba świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 5. Świadczenia wychowawcze

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń 01.04.2016-31.12.2016 i miesięcznie	Liczba świadczeń 01.01.2017-30.09.2017 i miesięcznie
		Kwota w zł	Kwota w zł
1.	Świadczenia wychowawcze	9.528/1058 m-cznie	8.554 / 950
		4.741.947 zł / 526.883 zł	4.799,994zł / 533.332zł

Źródło: GOPS Sadki

Od 1 kwietnia 2016 r. rodziny z dziećmi mają prawo do świadczenia wychowawczego - 500+.

§ 1. Cele Programu

Cel główny

Wczesne wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także ochrona dzieci i pomoc dla nich i edukacja rodzinna.

Cele szczegółowe

Cel 1

1.1. Zapobieganie dysfunkcjom rodziny poprzez podnoszenie świadomości społecznej o roli rodziny, kształtowanie postaw prorodzinnych.

1.2. Edukacja środowiska lokalnego w zakresie rodziny, która jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci .

1.3. Działania:

- poradnictwo rodzinne;
- kampanie edukacyjne;
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego przez rodziny.

1.4. Adresaci:

- dzieci;
- młodzież;
- dorośli;
- przedstawiciele mediów;
- społeczności lokalne.

1.5. Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba godzin edukacyjnych;
- liczba udzielonych porad;
- liczba osób objętych różnymi formami spędzania czasu wolnego.
-

Cel 2

2.1. Zabezpieczenie potrzeb rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci.

2.2. Zmniejszenie negatywnych następstw niewydolności opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi.

2.3. Działania:

1. Wsparcie dla rodziny poprzez:

a) praca z rodziną prowadzona w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- pomocy prawnej;
- organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych;
- asystent rodziny;

b) rodziny wspierające;

c) placówka wsparcia dziennego.

2.4. Adresaci:

- rodzice;
- dzieci;
- inni członkowie rodziny.

2.5. Wskaźniki:

- liczba i wielkość udzielonego wsparcia;
- liczba udzielonych usług.

Cel 3

3.1. Poprawa skuteczności działań instytucji i osób zobowiązanych do wspierania rodziny.

3.2. Bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na osoby oraz instytucje zajmujące się wspieraniem rodziny.

3.3. Działania:

- szkolenia;
- kampanie społeczne;
- konferencje.

3.4. Adresaci:

- osoby zobowiązane zawodowo do wspierania rodziny;
- instytucje;
- organizacje pozarządowe.

3.5. Wskaźniki:

- liczba szkoleń, kampanii społecznych i konferencji.

§ 2.

Podmioty realizujące

1. Podmioty realizujące gminny program wspierania rodziny m in. :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkach ,
- Urząd Gminy w Sadkach,
- Policja ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadkach,
- Zespół Interdyscyplinarny w Sadkach,
- placówki oświatowe działające na terenie gminy,

§ 3.

Źródła finansowania, monitoring i ewaluacja gminnego programu wspierania rodzin

1. Źródła finansowania programu:

- budżet państwa;
- budżet gminy;
- środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

2. Monitoring i ewaluacja:

- koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkach. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu co roku do 31 marca.

3. Ewaluacja:

- przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.